

Spm. nr. S 1635

Til sundhedsministeren (30/3 99) af:

Gyda Kongsted (V):

»Vil ministeren oplyse om årsagerne til den eksplosive stigning i astma- og allergitilfælde blandt børn?«

Begrundelse

Der henvises til et indslag i TV-avisen den 27. marts 1999, hvor det kom frem, at hver fjerde barn i dag - i alt 400.000 personer - har astma/allergi mod 2 pct. i starten af 60'erne.

Svar (14/4 99)

Sundhedsministeren (Carsten Koch):

Jeg har indhentet en udtalelse fra Sundhedsstyrelsen, der har oplyst følgende:

»Udenlandske undersøgelser har dokumenteret, at antallet af børn med allergiske lidelser er øget inden for de sidste 10-20 år. Det antages, at det samme kan være tilfældet i Danmark, men vi har kun kontrollerede undersøgelser for atopisk dermatitis (børneeksem), hvor forekomsten ved syvårsalderen ses steget fra ca. 3 % i slutningen af 1960-erne, over 12 % i slutningen af 1970-erne, til ca. 15 % her i slutningen af 1990-erne. Vi har ikke lignende tal for astma. Der foretages ikke diagnose-registrering hos de praktiserende læger, men tal fra Landspatientregistret viser nogen stigning i hyppighed af indlæggelser for astma og astmatisk bronkitis fra 1980 til midt 1990-erne, især i de yngre aldersklasser.

DIKE (Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi) interviewede i sin befolkningsundersøgelse i 1994 forældre om overfølsomheds sygdomme hos deres børn. I alt 6,5% af børnene i alderen 0-15 år havde lidt af astma eller astmatisk bronkitis inden for det sidste år. Ca. 25 % eller hvert fjerde barn havde oplevet en eller anden overfølsomhedslidelse, dvs. høfeber, astma (astmatisk bronkitis medtaget), børneeksem, allergisk eksem eller anden allergi.

Talmæssige opgørelser af allergiske lidelser er imidlertid behæftet med stor usikkerhed, bl.a. på grund af de mange forskellige sygdomsbilleder og deres indbyrdes forskellige hyppighed, der kan indebære både under- og overdiagnosticering. For astmas vedkommende er der dog

generel enighed om, at der finder en vis underdiagnosticering sted, ligesom der er generel enighed om, at der er en reel stigning, dog med store geografiske forskelle.

Udvikling af allergiske sygdomme afhænger både af genetiske og miljøbetingede forhold. Når begge forældre har allergi er barnet dobbeltdisponeret, og har en 60-70 % risiko for selv at udvikle allergi. Udvikling af allergi forudsætter kontakt med allergener, og undersøgelser tyder på, at allergenpåvirkningen i de første leveår er yderst afgørende for barnets senere risiko for at udvikle astma.

Vi kender ikke den egentlige årsag til denne øgede forekomst af allergiske lidelser internationalt, men det står klart, at der ikke findes nogen entydig forklaring. Det er ikke sandsynligt, at det skyldes genetiske forhold, men der peges i stedet på en række miljøbetingede forhold. Mange forskellige faktorer har påkaldt sig opmærksomhed og må betragtes som medvirkende faktorer:

- Vestlig livsstil og indendørs luftforurening, dvs. den måde vi indretter vore huse og omgivelser på. Husene er blevet tætte og velisolerede, udluftningen er ofte mangelfuld, der bades hyppigt og tørres måske også tøj indendørs. Alt sammen faktorer, der medvirker til at øge luftfugtigheden og dermed øge betingelserne for, at f.eks. husstøvmider og skimmelsvampe stortrives. Familiernes tilbringer mere og mere af deres tid inden døre, i perioder over 90 pct. af tiden, og kæledyrerne er blevet en naturlig del af hverdagen.
- Udendørs luftforurening er en velkendt faktor i forværringen af astmatiske tilstande. Det drejer sig især om partikelforureningen (de helt små partikler PM_{2,5} (under 2,5 mym.))
- Tobaksrygning tilhører også den indendørs luftforurening, men er vigtig at nævne selvstændigt. Danske kvinder er blandt de mest rygende kvinder på verdensplan, og selvom gravide kvinder ryger mindre end kvinderne generelt i Danmark, ryger de fortsat mere end gravide i vore nabolande. Udsættelse for passiv rygning øger risikoen for udvikling af astmatiske symptomer og astma op til flere gange hos især mindreårige børn.
- Fåbarnsfamilier og tidlig instituering af antibiotika ved mindste tegn på infektion kunne endelig støtte en teori om, at udsættelse for infektioner tidlig i livet og medlemskab af større søskendeflok mindsker risikoen for udvikling af allergi, fordi sidstfødte børn sy-